

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ЕТИКА

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

Испитна књижица 1

ETI.57.SR.R.K1.16

59800

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑ ↑
Преписан тачан одговор Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура) државна матура

UK

↑ ↑ ↑
Прецртан погрешан одговор у заградама Тачан одговор Параф (скраћени потпис)

ОВДЕ ПРИПИСНУТИ И ОТРГНУТИ!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ЕТИКА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

Е
Т
И
1

Лист за одговоре

D-S057

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Шифра оцењивача: _____

ETI.57.SR.R.L1.02

59801

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

ЕТИ1

18. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐20. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐21. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐22. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Попуњава
оцењивач 0 ☐ 1 ☐ NO ☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **150** минута без паузе.

Задаци се налазе у две испитне књижице. Редослед решавања бирајте сами.

Добро распоредите време како бисте могли решити све задатке.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 14 страница, од тога 2 празне.

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само **један** је тачан. Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре. Тачан одговор доноси један бод.

1. Пажљиво прочитајте исказ.

Ако тако намераваш чинити, размисли како би било да неко други теби чини то исто.

Како се назива етичка норма на коју упућује наведени исказ?

- A. рачун угоде
- B. златно правило
- C. увећање корисности
- D. субјективна максима

(1 бод)

2. Који од наведених појмовних парова одређује подручје етичког пропитивања?

- A. добро и зло
- B. лепо и ружно
- C. привлачно и непривлачно
- D. учинковито и неучинковито

(1 бод)

3. Који је од наведених судова морално ирелевантан или аморалан?

- A. Потребно је постепено смањити број аутомобила са унутрашњим сагоревањем јер њихове емисије угљен диоксида стварају стакленичке гасове и угрожавају услове живота.
- B. Електрични аутомобили су сложенији, привлачнији и технолошки изазовнији од аутомобила са унутрашњим сагоревањем.
- C. Електрични аутомобили су еколошки прихватљивији, али треба обратити пажњу на то да и њихова цена буде доступна великом броју људи.
- D. Аутомобилима с унутрашњим сагоревањем и електричним аутомобилима треба фабрички ограничити брзину јер велике брзине на цестама чести су узроци саобраћајних несрећа.

(1 бод)

4. Пажљиво прочитајте текст.

Након што је прочитала лектуру, Ведрана је одлучила књигу сместа вратити у библиотеку, премда рок посудбе није истекао. Ведрана је размишљала: ако је књига мени била преко потребна, тада је сигурно преко потребна и свим другим матурантима.

Који степен моралнога развоја према Лоренцу Колбергу карактеризира Ведранин начин размишљања описан у тексту?

- A.** конвенционалан
- B.** неконвенционалан
- C.** предконвенционалан
- D.** постконвенционалан

(1 бод)

5. Како се назива складан и миран суживот различитих културних заједница унутар једнога друштва темељен на међусобноме признању, уважавању и сарадњи?

- A.** екуменизам
- B.** мултикултурализам
- C.** културни релативизам
- D.** културна асимилација

(1 бод)

6. Који је од наведених појмова саставни део етичкога оправдања демократског политичког поретка?

- A.** опште добро
- B.** класно добро
- C.** посебно добро
- D.** елитистичко добро

(1 бод)

7. Које од наведених права припада групним правима треће генерације?

- A. право на рад
- B. право на мир
- C. право на удруживање
- D. право на образовање

(1 бод)

8. Пажљиво прочитајте текст.

Руководитељ подuzeћа одлучио је унапредити радника и дати му бољу плату будући да је показао добре резултате у раду те придонео пословном успеху подuzeћа, а смањити плату раднику који због личних пропуста није у целости испунио радне задатке.

Којим се начелом водио руководитељ при доношењу одлуке у наведеној ситуацији?

- A. толеранције
- B. пристраности
- C. умерености
- D. праведности

(1 бод)

9. Који је појам морално комплементаран или надопуњујући слободи појединца у заједничкоме животу?

- A. добробит
- B. блаженство
- C. одговорност
- D. доброхотност

(1 бод)

10. Пажљиво прочитајте текст.

Председник комисије за доделу општинских студентских стипендија предложио је да добитница стипендије буде његова блиска рођака унаточ томе што она није задовољила све прописане услове на јавном конкурс.

Како се у пословној етици назива описани поступак председника комисије?

- A.** непотизам
- B.** етноцентризам
- C.** обрнута дискриминација
- D.** позитивна дискриминација

(1 бод)

11. Шта се од наведенога према етичким приговорима нарушава у поступцима и пројектима неограниченога биотехнолошког увећавања способности човека?

- A.** срећа човека
- B.** идентитет човека
- C.** религиозност човека
- D.** друштвеност човека

(1 бод)

12. Како се назива врста предузетништва које не смера само према увећавању профита, већ се одговорно односи према потребама друштва ублажавајући друштвене неједнакости?

- A.** социјално предузетништво
- B.** слободно предузетништво
- C.** неолиберално предузетништво
- D.** меритократско предузетништво

(1 бод)

13. Како се назива врста људских потреба које путем медија масовнога саопштавања ствара и промиче конзумеристичка култура?

- A. виталне потребе
- B. вештачке потребе
- C. социјалне потребе
- D. модерне потребе

(1 бод)

14. Шта је према Аристотеловој етици критеријум доброга деловања?

- A. морални осећаји
- B. остварене користи
- C. добре последице
- D. врлине карактера

(1 бод)

15. Које од наведених начела представља Кантов категорички императив?

- A. Делуј тако да оствариш највећу могућу корист највећег броја људи.
- B. Делуј тако да добро вратиш добрим, а зло злим.
- C. Делуј тако да максима твоје воље у свако доба може уједно вредити као принцип општег законодавства.
- D. Делуј тако да другима чиниш оно што желиш да други теби учине.

(1 бод)

16. Који од наведених појмова према Џону С. Милу представља моралну границу индивидуалне слободе појединца у модерним либералним демократијама?

- A. моћ других
- B. слобода других
- C. спознаја других
- D. добротинство других

(1 бод)

17. Пажљиво прочитајте исказ.

Сваки човек треба увек водити рачуна само и искључиво о властитим интересима без обзира на потребе и интересе других људи јер ће само на тај начин људи стати на властите ноге и престати се ослањати на друге.

Које стајалиште заступа наведени исказ?

- A. етички егоизам
- B. етички скептицизам
- C. психолошки егоизам
- D. етички перфекционизам

(1 бод)

II Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици. Тачан одговор доноси један бод.

18. Како се назива субјективна морална свест којом човек просуђује и вреднује исправност или неисправност властитога деловања те сходно тому осећа гризодушје или понос?

(1 бод)

19. Шта је према Аристотелу самосврховито, крајње и највише добро за човека, које он назива *еудаимонија*, а постиже се људским крепосним деловањем?

(1 бод)

20. Пажљиво прочитајте текст.

Луција је обећала да ће сутрадан помоћи својој пријатељици у припреми за важан испит. У међувремену, њену је баку обузела вирусна и висока телесна температура. Луцијини родитељи су на службеном путу. Луција је разапета између жеље да испуни обећање и помогне пријатељици те с друге стране бригом за болесну баку.

Како се у етици назива описана ситуација у којој су два, по себи вредна, деловања међусобно супротстављена и не могу се истодобно извршити, него једному деловању и вредности треба дати предност на штету другог деловања и вредности?

(1 бод)

- 21.** Како се назива документ пословних организација и субјеката који садржи писане етичке норме, дужности и очекивања из делокруга професионалне лојалности и пословне етике?

(1 бод)

- 22.** Како се назива начин деловања удружења цивилнога друштва које путем мирних протеста, трибина, јавних иступа, протеста и других иницијатива настоје проширити свест о потреби очувања околине и заштите природе?

(1 бод)

- 23.** Којим се појмом означава етички и политички идеал престанка свих оружаних сукоба и насиља међу људима и народима?

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У следећим задацима одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно што је битно за задатак.

Одговор упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици.

Тачан одговор доноси један бод.

- 24.** Укратко објасните два темељна услова која требају бити задовољена да би се човека могло сматрати одговорним моралним субјектом способним за морално и етичко расуђивање и деловање.

(1 бод)

- 25.** Укратко објасните тврдњу према којој је култура друга људска природа.

(1 бод)

Празна страница

Празна страница